

Miljøministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 25. maj 2021
Sagsnummer: 2021-840

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat rådsmøde (miljø) den 10. juni 2021 – vedrørende de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

Med venlig hilsen

Lea Wermelin / Henrik Hedeman Olsen

Samlenotat
Rådsmøde (miljø) den 10. juni 2021

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning vedrørende batterier og udtjente batterier, samt ophævelse af direktiv 2006/66/ EF og om ændring Forordning (EU) nr. 2019/1020
- *Fremskridtsrapport*
KOM(2020) 798 side 3

2. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Ny EU-klimatilpasningsstrategi
- *Vedtagelse af rådskonklusioner*
KOM(2021) 82 side 15

3. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Veje til en sund planet for alle – en EU handlingsplan: Mod nulforurening for luft, vand og jord
- *Udveksling af synspunkter*
KOM(2021) 400 side 21

4. Opdatering af OSPARs miljøstrategi for Nordøstatlantten og HELCOMs handlingsplan for Østersøen
- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmøde (miljø) 10. juni 2021, men forelægges til orientering*
KOM-dokument foreligger ikke side 26

1. **Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning vedrørende batterier og udtjente batterier, samt ophævelse af direktiv 2006/66/ EF og om ændring Forordning (EU) nr. 2019/1020
KOM (2020) 798**

Revideret version af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. marts 2021

Resumé

Med baggrund i Kommissionens Handlingsplan for Batterier, den nye Handlingsplan for Cirkulær Økonomi, den nye Industristrategi for Europa samt endelig Strategien for bæredygtig og smart mobilitet har Kommissionen fremsat et forslag til forordning som skal gælde for alle batterier i EU. Forordningen har til formål at understøtte etablering af en europæisk værdikæde for batterier og på sigt opnå cirkularitet i produktion, samt brug og affaldshåndtering af batterier. Forslaget omfatter alle batterier og stiller krav til batteriernes bæredygtighed og performance, herunder krav til nødvendig omhu (due diligence) ved udvinding af råstoffer, opgørelse af CO₂-fodaftryk, begrænsning af indhold af farlige stoffer, krav om kvalitet, holdbarhed og sikkerhed samt krav om indhold af genanvendt materiale. Desuden stilles der på affaldssiden høje indsamlings- og genanvendelsesmål samt mulighed for at renovere og ændre anvendelse på batterierne, når disse ikke længere kan anvendes til deres oprindelige formål. For at kunne fremme den cirkulære økonomi er der desuden krav til omfattende dokumentation og information gennem værdikæden, som skal samles i en informationsplatform oprettet af Kommissionen. Forslaget vil potentielt have lovgivningsmæssige konsekvenser for den danske miljølovgivning og vurderes at have konsekvenser for lovgivning inden for erhverv, samt klima-, energi- og forsyningsområdet. Forslaget forventes at have både administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige og erhvervslivet. Forslaget vil have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU alene begrundet i de skærpede bindende krav til indsamling og genanvendelse af udtjente batterier. Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 10. juni 2021 mhp. en drøftelse af en fremskridtsrapport.

Baggrund

Som et element i udmøntningen af Kommissionens nye handlingsplan for cirkulær økonomi fra marts 2020 har Kommissionen den 10. december 2020 fremlagt ovennævnte Forslag til Europa Parlamentets og Rådets forordning vedrørende batterier og udtjente batterier, samt ophævelse af direktiv 2006/66/ EF (batteridirektivet) og om ændring af forordning (EU) nr. 2019/1020 om markedsovervågning og produktoverensstemmelse. Forslaget er oversendt til Rådet den 23. december 2020 i en dansk sprogudgave.

Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 10. juni 2021 mhp. drøftelse af en fremskridtsrapport.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal derfor vedtages af Rådet med et kvalificeret flertal efter proceduren om den almindelige beslutningsprocedure i TEUF artikel 294.

Formål og Indhold

Kommissionens forslag til en ny batteriforordning har til formål at modernisere EU's lovgivning om batterier og er en integreret del af EU's Grønne Pagt¹ om at opnå klimaneutralitet i 2050.

Forslaget bygger på Kommissionens Handlingsplan for Batterier², den nye Handlingsplan for Cirkulær Økonomi³, den nye Industristrategi for Europa⁴ samt endelig Strategien for bæredygtig og smart mobilitet⁵.

¹ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0023.02/DOC_1&format=PDF

² https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0023.02/DOC_2&format=PDF

³ https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/3rd-mobility-pack/com20180293-annex2_en.pdf

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0098&from=EN>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0102&from=EN>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0789&from=EN>

Forordningen samler al lovgivning om batterier i én retsakt og adresserer følgende tre problemområder omkring batterier:

- Manglende rammebetingelser, der kan bidrage til at fremme investeringer i EU- produktionskapacitet for bæredygtige batterier.
- Et suboptimalt fungerende genanvendelsesmarked, som ikke sikrer et lukket materialekredsløb.
- Sociale og miljømæssige risici forbundet med udvinding af råstoffer, anvendelse af farlige stoffer samt uudnyttet potentiale for at modvirke miljøpåvirkninger i batteriets livscyklus.

Forslaget har således til formål at fremme etablering af en værdikæde for produktion af batterier i EU baseret på en cirkulær økonomi. Desuden skal det sikres, at de virgine råstoffer, der skal tilføres det cirkulære kredsløb for at opnå tilstrækkelig kapacitet, sker på baggrund af sociale-, sikkerheds- og miljømæssige hensyn. For at opnå dette er der opstillet krav til alle relevante trin af et batteris livscyklus.

Kommissionens forslag vil erstatte det eksisterende direktiv 2006/66/EC om batterier og udtjente batterier. Forslaget omfatter alle batterier undtagen batterier anvendt ifm. et medlemslands forsvar og batterier, der er designet til at blive sendt ud i rummet. De batterier, der er omfattet, opdeles i fire kategorier:

- Bærbare batterier med en vægt under 5 kg (herunder også batterier til lette elektriske køretøjer, som ex. elcykler)
- Startbatterier til biler med konventionel forbrændingsmotor (også kaldet bilbatterier eller blyakkumulatorer)
- Traktionsbatterier (batterier til elbiler og andre køretøjer på vejbane) og
- Industrielle batterier (som også inkluderer batterier til arbejdskøretøjer samt vand og luftbåren transport)

Forslagets krav kan opdeles i følgende emner:

1. Krav om bæredygtig produktion og sikkerhedskrav til batterier
2. Krav om mærkning og information
3. Overensstemmelsesprocedurer og -institutioner
4. Krav til erhvervsdrivende i værdikæden herunder krav om due diligence (nødvendig omhu)
5. Udvidet producentansvar for indsamling og genanvendelse af batterier
6. Elektronisk informationsudveksling og batteripas
7. Fælles markedsovervågning og kontrol af batterier fra ikke-EU-lande
8. Grønne indkøb

Forslagets krav gælder for alle kategorier af batterier, medmindre andet er nævnt i beskrivelsen.

1. Krav bæredygtig produktion og sikkerhedskrav til batterier

Forslaget fastsætter begrænsninger af batteriers indhold af farlige stoffer. Batterier må ifølge artikel 6 ikke indeholde stoffer, der er begrænset i den europæiske kemikalielovgivning, REACH, og herudover stoffer, som er på bilag 1 til forordningen. På nuværende tidspunkt indeholder bilag 1 kviksølv og cadmium. Fsva. bærbare batterier er begrænsningerne af henholdsvis kviksølv og cadmium enslydende med kravene i det gældende batteridirektiv⁶. Batterier til elektriske køretøjer, der er markedsført før december 2008, er dog undtaget cadmium-begrænsningen i forordningens forslag.

⁶ Art. 4, stk. 1, litra a) og b) i EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2006/66/EF af 6. september 2006 om batterier og akkumulatører og udtjente batterier og akkumulatører samt om ophævelse af direktiv 91/157/EØF

Kommissionen tillægges desuden beføjelse til at vedtage delegerede retsakter med henblik på at ændre begrænsningerne af farlige stoffer. Derved er det muligt at ændre og tilføje stoffer, som skal underlægges restriktioner. Dette kræver, at der foreligger en uacceptabel risiko for menneskers sundhed eller miljøet som følge af stoffets anvendelse til produktion af batterier, eller at stoffet findes i batteriet ved markedsføring eller efterfølgende i batteriets livscyklus. I den forbindelse skal Kommissionen tage hensyn til den socioøkonomiske virkning og vurdere tilgængeligheden af alternativer til det farlige stof.

Fsva. klimabelastning stilles der krav til traktionsbatterier og industrielle batterier om dokumentation i form af en 'Carbon Footprint declaration'. Carbon Footprint er en metodemæssig opgørelse af CO₂-udledning for et givent produkt. Opgørelsen skal omfatte CO₂-udledning ved råstofudvinding, produktion, distribution, egen elektricitetsproduktion og end-of-life fasen, dvs. affaldshåndtering og genanvendelse. Opgørelse af Carbon Footprint skal på sigt danne basis for et klassificeringssystem for traktionsbatterier og industrielle batterier, så disse kan rangeres i forskellige klasser efter deres klimapåvirkning.

Forslaget stiller krav om indhold af genanvendte råstoffer (sekundære råstoffer) ved produktion af nye industrielle og traktionsbatterier. Kravet stilles til fire af de mest anvendte råstoffer i batterier; Cobolt (Co), bly (Pb), lithium (Li) og nikkel (Ni). Kravene skal gælde fra 2030 og strammes i 2035. De foreslåede andele af genanvendt råstof ift. den samlede mængde af hvert enkelt råstof er som følger:

	2030	2035
Cobolt	12%	20%
Bly	85%	85%
Lithium	4%	10%
Nikkel	4%	12%

Yderligere stilles der krav til ydeevne og holdbarhed for henholdsvis almindelige bærbare batterier samt for genopladelige industribatterier og traktionssbatterier.

For stationære batterier stilles der desuden krav om teknisk dokumentation for sikker drift og brug, herunder test i overensstemmelse med fastlagte sikkerhedskrav.

Endelig stilles der krav om at bærbare batterier, der er indbygget/integreret i elektrisk eller elektronisk udstyr umiddelbart skal kunne udtages og udskiftes enten af slutbrugeren eller af en uafhængig operatør gennem udstyrets levetid, hvis batteriets levetid er kortere end udstyrets.

Forslaget giver desuden mulighed for indførelse af begrænsninger af kemiske stoffer, hvis de udgør en risiko for sundhed eller miljø i forbindelse med produktion, og som en konsekvens af at batterierne markedsføres til forbrugere, herunder i affaldsfasen.

2. *Krav om mærkning og information*

Forslaget stiller en række mærknings- og informationskrav. Ud over de krav som allerede gælder i det eksisterende batteridirektiv, stilles der yderligere krav til information om kapacitet og holdbarhed af batteriet, producenten, indholdsstoffer, batteriets type og batch-nr. samt produktions- og markedsføringsdato. Mængden af data, der skal kunne aflæses af batteriet, afhænger af hvilken kategori der er tale om, således at der er færrest krav til de bærbare batterier og flere til de industrielle og traktionsbatterierne.

Fra 2023 skal batterier mærkes med en QR-kode, som skal påtrykkes eller indgraveres i batteriet på en synlig, læselig og uudslettelig måde. QR-koden skal indeholde de ovenfor nævnte informationer og skal løbende udbygges med informationer om overensstemmelse med gældende krav, informationer til slutbruger om bortskaffelse, Carbon Footprint med tilhørende klasser samt due diligence rapporter. Informationerne vil således være tilgængelige for batteriindehaveren ved aflæsning af QR-koden.

Industrielle batterier og traktionsbatterier skal have et batteri-management-system, som indeholder data om de parametre, der har betydning for batteriets 'State of Health', SoH⁷. Disse data, som kan aflæses af batteri-management-systemet, skal være tilgængelige for den der ejer batteriet for at kunne fremme genbrug og re-overing af batteriet.

3. Overensstemmelse, overensstemmelsesvurderingsprocedurer og -institutioner

En batterifabrikant eller dennes bemyndigede repræsentant skal inden markedsføring eller ibrugtagning af et batteri, sikre at dette er i overensstemmelse med de krav, forordningen stiller til batteriets performance inden for bæredygtighed, sikkerhed samt mærkning og information.

Dokumentation for overensstemmelse skal foreligge i form af målinger og beregninger, som er gennemført efter alment anerkendte metoder, og hvor det er muligt efter harmoniserede standarder. Kommissionen tilføjes desuden beføjelser til at gennemføre implementeringsretsakter for fælles europæiske specifikationer for afprøvning af performancekravene i de tilfælde, hvor der ikke findes harmoniserede standarder.

Forslaget stiller desuden en lang række krav til etablering af et system, som skal sikre kontrol af, at markedsførte batterier overholder performance-kravene.

Medlemslandene skal således udpege en myndighed, der kan bemyndige institutioner til at vurdere, om et batteri overholder de stillede krav.

Myndigheden og institutionerne underlægges en række krav om uafhængighed, uvildighed og fortrolighed og der stilles krav til de procedurer, som disse hver især skal efterleve. Det foreslåede system har lighed med det, der er kendt fra akkrediterings- og certificeringssystemer ift. at sikre overholdelse af danske, europæiske og internationale standarder.

4. Krav til erhvervsdrivende i værdikæden herunder krav om due diligence (nødvendig omhu)

Forordningen opstiller en række krav til kæden af erhvervsdrivende, der er involveret i værdikæden for produktion og markedsføring af batterier. Begrebet erhvervsdrivende omfatter således fabrikant, bemyndiget repræsentant, importør, distributør samt udbydere af distributørtjenester i det omfang disse har forpligtelser i forbindelse med produktionen af batterier, deres tilgængeliggørelse på markedet, deres markedsføring eller deres ibrugtagning.

Primært pålægges fabrikanten af batterier at sikre sig, at produktet overholder forordningens performance-krav om bæredygtighed og sikkerhed. Fabrikanten skal med teknisk dokumentation, en EU-deklaration og CE-mærkning dokumentere, at kravene er opfyldt. Dokumentation skal være specifik for den enkelte batterimodel og skal opbevares i 10 år.

Derudover pålægges de erhvervsdrivende, der markedsfører genopladelige industrielle batterier eller traktionsbatterier (over 2kWh) på det indre marked, at udarbejde en due diligence-politik, dvs. en politik om sociale, etiske og miljømæssige forhold ifm. udvinding af råstoffer til batteriproduktionen.

De erhvervsdrivende skal herefter varetage en række forpligtelser vedrørende due diligence i forsyningskæden, herunder at opbevare dokumentation for overholdelse af disse forpligtelser, årlig offentliggørelse af oplysningerne samt krav om tredjepartsverifikation. Kravene tager udgangspunkt i OECD's retningslinjer for Multinationale virksomheder. De erhvervsdrivende skal derfor blandt andet vedtage og klart meddele leverandører og offentligheden en virksomhedspolitik for så vidt angår sociale, etiske og miljømæssige forhold i forsyningskæden for visse råstoffer, samt tildele ledelsen ansvar for at overvåge due diligence-processen i forsyningskæden. Due diligence-systemet skal hermed sikre kontrol- og gennemsigtighed af forsyningskæden og indeholde specifikke dokumentationskrav.

⁷ Et mål for hvor slidt batteriet er og dets evne til at levere den ydelse som det kunne fra nyt. SoH afhænger af batteriets alder, samt hvor meget og hvordan det har været brugt.

Kommissionen har til hensigt at udarbejde retningslinjer for anvendelsen af kravene til due diligence og til lægges derudover beføjelser til at vedtage delegerede retsakter med henblik på bl.a. at ændre due diligence forpligtelserne for erhvervsdrivende. Dette kan ske, såfremt der sker ændringer af forordning (EU) 2017/821 om konfliktmineralel eller ændringer af due diligence-anbefalingerne i bilag I til OECD's –retningslinjer⁸.

Regeringer, industrisammenslutninger og grupperinger af interesserede organisationer, der har udviklet og fører tilsyn med due diligence-ordninger, kan ansøge om at få en due diligence-ordning i batteriforsyningskæden anerkendt af Kommissionen.

En del af informationerne, som genereres ifm. due diligence, skal gøres tilgængelig i QR-koden i de tilfælde, hvor batterier er mærket med et sådant, jf. afsnit 2.

Hvis en fabrikant ikke er etableret i en medlemsstat, må et batteri kun markedsføres i Unionen, hvis fabrikanten udpeger én bemyndiget repræsentant, som skal acceptere sin rolle som bemyndiget repræsentant for at kunne fungere som sådan. Repræsentanten arbejder på mandat fra fabrikanten og skal som minimum kunne verificere, at EU-deklarationen om overensstemmelse og den tekniske dokumentation er udarbejdet og at fabrikanten har sikret en passende overensstemmelsesvurderingsprocedure for performance-kravene. Repræsentanten skal opbevare dokumentationen i 10 år og stille denne til rådighed for og samarbejde med de nationale myndigheder på baggrund af en begrundet anmodning herom.

Importører af batterier skal sikre sig, at batterierne er i overensstemmelse med forordningens performance- og mærkningskrav. Desuden skal importøren kunne verificere, at fabrikanten har overholdt de relevante overensstemmelsesvurderingsprocedurer, jf. afsnit 3. Importøren skal verificere, at fabrikanten har udarbejdet den fornødne tekniske dokumentation, samt at batteriet er mærket korrekt. Om fornødent skal importøren udføre stikprøvekontrol af batterierne. Importøren må ikke markedsføre batterierne, såfremt der er mistanke om, at batterierne ikke overholder performance- og mærkningskravene. Importøren skal opbevare dokumentationen i 10 år, og stille den til rådighed for og samarbejde med de nationale myndigheder på baggrund af en begrundet anmodning herom.

Distributører skal, før de markedsfører batterier, verificere at fabrikanten, dennes bemyndigede repræsentant eller importøren er registreret i det pågældende medlemsland. De skal desuden sikre sig, at batterierne er mærket korrekt og at den fornødne information foreligger. Distributøren skal sikre sig at batterier i deres varetægt under transport og lagring ikke udsættes for betingelser, der kan beskadige batteriernes performance og mærkning.

Såfremt en importør eller distributør markedsfører et batteri under eget navn eller varemærke, eller hvis importøren/distributøren ændrer på batteriet så dets overensstemmelse med performance-kravene ændres, betragtes importøren/distributøren som fabrikant.

Erhvervsdrivende skal opbevare informationer i 10 år, om hvem de har modtaget og leveret batterier til, som kan udleveres til myndigheder efter forespørgsel.

5. Udvidet producentansvar for batterier

Forordningens bestemmelser om udvidet producentansvar for batterier bygger på bestemmelser i det gældende batteridirektiv⁹ samt de nye minimumsbestemmelser for producentansvar, som er fastlagt i det reviderede affaldsrammedirektiv fra 2018¹⁰. Forslagets bestemmelser om producentansvar adskiller sig overordnet fra det gældende direktiv på en række punkter.

⁸ OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Area

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:02006L0066-20180704&from=EN>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:02008L0098-20180705&from=EN>

Først og fremmest beskrives roller og ansvar mellem producenter og affaldsaktører mere detaljeret end i det nuværende direktiv. Ansvarsfordelingen mellem producenter og aktører, der indsamler bærbare batterier fremgår dog ikke klart af forslaget. Som noget nyt skal producenterne have en autorisation af deres indsamlingssystem for de bærbare batterier af de kompetente myndigheder.

Der indføres desuden – i lighed med bestemmelserne om producentansvar i affaldsdirektivet – nye minimumskrav om åbenhed om kollektive ordningers organisering og økonomi for disse, samt krav om at producenternes bidrag til de kollektive ordninger miljøgraderes. Desuden indføres der et krav om, at medlemslandene skal indføre en autorisationsordning for de kollektive ordninger.

Der er krav om, at producenterne skal indrapportere markedsførte og indsamlede mængder, derudover skal affaldsoperatører indberette de mængder af udtjente batterier, som de indsamler på egen hånd. Alle indberetninger skal indberettes til de kompetente myndigheder og specificeres på kategori, type og kemi og indberetningsdata skal kvalitetssikres. De kompetente myndigheder skal indberette disse data til Kommissionen.

Indsamlingsmålene for bærbare batterier skærpes. Det nuværende indsamlingsmål på 45 pct. gælder til og med 2023, derefter er målet 65 pct. i 2025 og 70 pct. i 2030. Batterier til lette transportmidler, som eksempelvis elcykler, henregnes med forslagets nye definition til kategorien bærbare batterier. I forhold til indsamlingsmålet skal denne type batterier dog ikke medregnes i indsamlingsprocenten. Kommissionen forpligtes i stedet til i 2030 at overveje et selvstændigt indsamlingsmål for batterier til lette transportmidler.

Batterier må ikke deponeres eller forbrændes. De indsamlede batterier skal genvindes. Genvindingsprocenten for hele batteriets indhold skærpes med forslaget ift. de eksisterende krav:

	Nuværende	2025	2030
Blysyre-batterier	65 %	75 %	80%
Nikkel-cadmium batterier	75 %	Forventes udfaset	Forventes udfaset
Lithium-ion batterier	-	65 %	70%
Andre batterier	50 %	50 %	-

Derudover indeholder forslaget et nyt krav til genvinding af selve metallerne i batterierne; cobolt, kobber, bly og nikkel på hhv. 90 pct. i 2025 og 95 pct. i 2030, mens tallene for genvinding af lithium er hhv. 35 pct. og 70 pct. Såfremt udtjente batterier eksporteres til genvinding i lande uden for EU, kan det kun medregnes til at opfylde forpligtelser ift. genvindingseffektiviteter og mål, såfremt det kan dokumenteres, at genvindingen er sket under tilsvarende forhold som anført i forslaget.

Yderligere stilles der krav i forbindelse med ændret anvendelse og renovering af batterier til andre formål. Her stilles som krav, at uafhængige operatører skal gives adgang til data i batterimanagementsystemet for traktionsbatterier og industrielle batterier. Samtidig forpligtes sådanne operatører til at sikre, at der er tilstrækkelig kvalitetskontrol og sikkerhedsforanstaltninger omkring de genfremstillede batterier. Genfremstillede batterier fritages desuden fra krav om bl.a. due diligence, Carbon Footprint opgørelse og indhold af genanvendt materiale såfremt de oprindelige batterier blev markedsført inden forordningen trådte i kraft.

Endeligt stilles der krav om, at producenterne skal stille information til rådighed, som kan fremme reparation og genfremstilling af batterier.

6. Elektronisk informationsudveksling og batteripas

Kommissionen skal inden 2026 etablere et elektronisk informationsudvekslingssystem (kaldet Systemet). Systemet skal indeholde en række data om industrielle batterier og traktionsbatterier, som er sat på markedet i EU. Systemet skal skabe et overblik over den samlede mængde industrielle batterier og traktionsbatterier, der er på det indre marked, herunder også mængde og art af kritiske ressourcer, samt informationer om Carbon Footprint, ansvarlige indkøb, genanvendt materiale i batterierne etc.

Erhvervsdrivende, som markedsfører industrielle eller traktionsbatterier, skal indrapportere de ovenfor nævnte data i et format fastlagt ved en gennemførelsesretsakt. Medlemslandene skal indrapportere indsamlede og behandlede mængder af alle typer af batterier, svarende til de krav, der stilles i det nuværende direktiv.

Fra 2026 skal alle industrielle batterier og traktionsbatterier desuden have et 'batteripas'. Passet skal printes eller graves ind i batteriet. Passet kædes sammen med basale tekniske informationer om ydeevne og levetid og skal være knyttet til de basiskarakteristika om batteriet, som ligger i Systemet. Batteripasset skal være tilgængeligt online via elektroniske systemer, der er interoperable med Systemet. Batteripasset skal give adgang til oplysninger om ydeevne og levetid, når batteriet markedsføres, og når dets status ændres. Hvis ændringen i status skyldes reparation eller ændring af anvendelse, overdrages ansvaret for registreringen i batteripasset til den erhvervsdrivende, der anses for at markedsføre det ændrede industribatteri eller traktionsbatteri.

7. Fællesmarkedsovervågning og kontrol af batterier fra ikke-EU-lande

Der foreslås krav om, at medlemsstaternes markedsovervågningsmyndigheder skal igangsætte tiltag eller foranstaltninger, såfremt myndighederne har grund til at tro, at et batteri, der er omfattet af forordningen, udgør en risiko for menneskers sundhed og sikkerhed, for ejendom eller for miljøet. Opfylder batteriet ikke kravene i forordningen, pålægger myndighederne den relevante erhvervsdrivende at sikre, at batteriet bringes i overensstemmelse med forordningens krav. Kommissionen og andre medlemsstater orienteres, såfremt den manglende overensstemmelse ikke er begrænset til medlemsstatens område. Der stilles tilsvarende krav til batterier, som vurderes at være i overensstemmelse med forordningen, men som udgør en risiko, ligesom der stilles krav ved andre former for manglende overensstemmelse med forordningen.

8. Grønne indkøb

Der foreslås krav om, at offentlige indkøbere ved indkøb af batterier eller produkter, der indeholder batterier skal tage hensyn til de miljømæssige påvirkninger, som batterier har over deres livscyklus og sikre sig, at de købte batterier har en minimal påvirkning. Det betyder, at kontraherende myndigheder er forpligtet til at inkludere tekniske specifikationer og tildele kriterier baseret på forordningens bæredygtighedskrav ved udvælgelse af et produkt.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Nærhedsprincippet

Kommissionens forslag omhandler en række centrale problemer i forbindelse med det indre marked, herunder ulige vilkår for batterier, der markedsføres, fordi de gældende bestemmelser er genstand for fortolkning, hindringer for genvindingsmarkedernes funktion og dermed behov for en stabil og fuldt harmoniseret lovgivningsramme. Dertil kommer en række miljøproblemer i forbindelse med produktion, anvendelse og bortskaffelse af udtjente batterier, herunder miljøskadelige virkninger af farlige stoffer i batterier i tilfælde af, at de ikke bortskaffes korrekt.

Kommissionens forslag er baseret på artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), som skal anvendes i forbindelse med foranstaltninger, der har til formål at skabe eller sikre et vel fungerende indre marked. Dette er et skift fra det nuværende retsgrundlag, da batteridirektivet fra 2006 er baseret på EF-traktatens artikel 175 (nu artikel 192 i TEUF) og på EF-traktatens artikel 95 (nu artikel 114 i TEUF) for de produktrelaterede bestemmelser. Dette er sket ud fra en betragtning om, at forslagets indre marked bestemmelser er dominerende, og at miljøbestemmelserne er supplerende.

Rådets juridiske tjeneste er på baggrund af ønske fra flere medlemsstater i øjeblikket ved at afklare, om det er muligt også at give forslaget hjemmel under artikel 192 i TEUF. Det gælder særligt med henblik på regulering af affaldsområdet som er afhængig af national infrastruktur.

Da formålet med forslaget samlet set vurderes bedst at kunne indfries ved hjælp af regulering på EU-niveau, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Gældende regulering af batterier omfatter dels regler for overensstemmelse med sikkerhedskrav, bæredygtighed (regulering af indholdsstoffer) og markedsovervågning, grønne indkøb samt regler for udvidet producentansvar (affaldshåndtering) og transport af affald.

Fsva. overensstemmelse med sikkerhedskrav er gældende regler fastsat i bekendtgørelse nr. 311 af 30. marts 2016 om elektrisk materiel bestemt til anvendelse inden for visse spændingsgrænser og bekendtgørelse nr. 839 af 10. juni 2020 om produktsikkerhed i almindelighed og koordination mellem kontrolmyndigheder som begge har hjemmel i lov nr. 799 af 9. juni 2020 om produkter og markedsovervågning. Det bemærkes, at batteridrevne produkter i visse situationer skal overholde lov nr. 260 af 16. marts 2016 om radioudstyr og elektromagnetiske forhold samt bekendtgørelse nr. 1107 af 6. november 2019 om radioudstyr og elektromagnetiske forhold.

Fsva. krav til bæredygtighed og markedsovervågning er gældende regler fastsat i bekendtgørelse nr. 870 af 08/07/2015 om import og salg samt eksport af batterier og akkumulatorer med hjemmel i lov om kemikalier, jf. lovbekendtgørelse nr 115 af 26/01/2017 med senere ændringer.

Fsva. grønne indkøb udgør Udbudsloven (LOV nr 1564 af 15/12/2015) den generelle ramme.

Fsva. udvidet producentansvar er gældende regler fastsat i bekendtgørelse nr. 1453 af 07/12/2015 om batterier og akkumulatorer og udtjente batterier og akkumulatorer (batteribekendtgørelsen) med hjemmel i Miljøbeskyttelsesloven jf. lovbekendtgørelse nr 1218 af 25/11/2019 med senere ændringer.

Fsva. transport af affald er gældende regler og EU's liste over affaldskoder reguleret i bekendtgørelse nr 224 af 08/03/2019 om affald, som har ophæng i Miljøbeskyttelsesloven jf. lovbekendtgørelse nr 1218 af 25/11/2019 med senere ændringer.

Konsekvenser

Generelt om konsekvensvurderingerne bemærkes det, at der særligt på det økonomiske område stadig er tale om foreløbige vurderinger, som udbygges i takt med, at forslagets bestemmelser bliver tydeliggjort under forhandlingerne i Rådets arbejdsgruppe.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil potentielt have lovgivningsmæssige konsekvenser for den danske miljølovgivning og vurderes tillige at kunne have konsekvenser for lovgivning inden for erhvervs-, samt klima-, energi- og forsyningsområdet. Dette er under afklaring.

Den eksisterende danske miljøregulering om batterier fsva. affald og indhold af farlige stoffer er reguleret ved lov og udmøntet i specifikke bekendtgørelser. Kommissionens forslag til forordning vil på affaldsområdet medføre, at de dele af miljøbeskyttelsesloven, som indeholder hjemler til udvidet producentansvar for batterier efter det gældende batteridirektiv, affaldsdirektivets minimumskrav til producentansvar samt specifikke bestemmelser om batterier, skal ophæves. Ligeledes vil det betyde, at de eksisterende bekendtgørelser om batterier enten skal ophæves eller justeres i forhold til forordningen. Idet der pt. pågår et arbejde med at udmønte affaldsrammedirektivets minimumsbestemmelser for producentansvarsordninger på bekendtgørelsesniveau, skal det desuden analyseres, hvilken betydning det vil få, at producentansvaret for batterier fremover reguleres ved en forordning.

Ift. kemikalielovgivningen forventes der ikke at skulle ske lovændringer, men bekendtgørelse om import og salg samt eksport af batterier og akkumulatorer skal ophæves, idet bestemmelserne vil blive erstattet af forordningens tekst.

Konsekvenserne ift. eventuelle ændringer i overensstemmelsesvurderinger, markedsovervågning og grønne indkøb er ved at blive undersøgt.

Økonomiske konsekvenser

På baggrund af EU-Kommissionens konsekvensanalyse¹¹, er der gennemført en foreløbig vurdering af de enkelte initiativers forventede konsekvenser for Danmark, herunder staten, kommuner og erhvervsdrivende.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes kun i mindre omfang at have statsfinansielle konsekvenser. Størrelsen heraf kan dog ikke opgøres på nuværende tidspunkt. Det vurderes, at der kan være øget administration ifm. overensstemmelsesvurderinger af batterier, samt i mindre omfang nye administrative opgaver i forbindelse med det udvidet producentansvar for batterier. En stor del af de administrative opgaver ved overensstemmelsesvurdering og udvidet producentansvar eksisterer dog allerede i dag.

Endelig vil der kunne forekomme øget administration i forbindelse med markedsovervågning og omkostninger i forbindelse med grønne offentlige indkøb. Dette skal undersøges nærmere.

Konsekvenser for kommuner og regioner

Forslaget kan have økonomiske konsekvenser for kommunerne i forbindelse med indsamling af bærbare batterier. Forslaget er dog foreløbig uklart omkring ansvarsfordeling mellem producenter og offentlige myndigheder (kommuner) for så vidt angår indsamlingsforpligtelsen. Dette bør afklares under forhandlingerne.

Forslaget har ingen økonomiske konsekvenser for regionerne.

Økonomiske – herunder administrative – konsekvenser for erhvervslivet

Der foregår ikke produktion af battericeller i Danmark. Men der findes danske erhvervsdrivende, som enten importerer battericeller, som sammensættes til batterier, eller som importerer batterier, der anvendes og markedsføres i egne produkter eller under eget varemærke. Der kan være tale om batterier til mindre elektroniske produkter og robotteknologi eller batterier til anvendelse som traktionsbatterier i arbejdskøretøjer, eller stationære batterier til eksempelvis back-up-strømforsyning eller energilagring ifm. solcelleanlæg. Sådanne erhvervsdrivende vil i forslagens forstand blive betragtet som batteriproducenter. Det vurderes på den baggrund, at der er færre end 10 af denne type batteriproducenter i Danmark, men dette er stadig under afklaring.

Der er desuden danske virksomheder og institutter, der tester og afprøver batterier ift. batteriernes performance, som ligeledes kan vurdere brugte batterier ift. genbrugelighed og ændret anvendelse af batterierne (2. life).

Endelig er der affaldsoperatører, som står for indsamling og sortering af bærbare såvel som startbatterier, traktionsbatterier og industrielle batterier. Der findes ikke danske genvindingsvirksomheder, som genvinder sekundære råstoffer fra udtjente batterier.

På baggrund af analysen af de enkelte initiativer i Kommissionens konsekvensvurdering vurderes det foreløbigt, at forslaget kan medføre økonomiske og administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv på følgende områder:

Batteriproducenter skal sikre,

- at CO₂-fodaftrykket af traktionsbatterier og industribatterier med en kapacitet på mere end 2 kWh ledsages af teknisk dokumentation, der for hver batterimodel og -batch for hver fabrik, indeholder en erklæring vedrørende CO₂-fodaftryk.
- at batterierne skal mærkes med en QR-kode, som giver adgang til en række oplysninger.

¹¹ Commission Staff Working Document Impact Assessment Report, SWD(2020) 335 final, Brussels, 10.12.2020

- dokumentation for, at produktet er overensstemmelse med performance- og mærkningskrav.
- at industribatterier og traktionsbatterier, der markedsføres eller tages i brug, og hvis kapacitet er på over 2 kWh, har en elektronisk registrering (et 'batteripas').

De erhvervsdrivende i forsyningskæde, herunder batteriproducenter, importører og distributører, der markedsfører genopladelige industribatterier og traktionsbatterier med en kapacitet på over 2 kWh, er forpligtigede til:

- at udarbejde en due diligence politik, dvs. en politik omkring sociale, etiske og miljømæssige forhold ifm. udvinding af råstoffer til batteriproduktionen samt opbevare dokumentation for sin overholdelse af forpligtelserne til due diligence i forsyningskæden samt resultaterne af den tredjepartsverifikation, der er udført af bemyndigede organer.
- indlæse oplysninger i et maskinlæsbart format i det elektroniske informationsudvekslingssystem (Systemet), som Kommissionen inden den 1. januar 2026 skal etablere. Systemet skal indeholde oplysninger og data om industribatterier og traktionsbatterier med en kapacitet over 2kWh. Kommissionen fastsætter yderligere detaljer bl.a. vedrørende dataformater, samt regler for at få adgang til at dele, håndtere, udforske, offentliggøre og genbruge oplysninger og data i systemet.

Det er Regeringens vurdering, at de erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser ved ovenstående ikke kan kvantificeres på nuværende tidspunkt, idet antallet af erhvervsdrivende, der bliver omfattet, endnu ikke er afklaret, herunder særligt fsva. due diligence-ordningen. Der er desuden brug for yderligere afklaring af, hvordan specifikke krav i due diligence-ordningen og omkostningen ved performance- og overensstemmelsestestene udmøntes.

Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser fsva. skatter, afgifter, subsidier m.v.

Beskyttelsesniveauet

Forslaget vil have en positiv virkning på beskyttelsesniveauet i Danmark alene begrundet i de skærpede bindende krav til indsamling og genanvendelse af udtjente batterier. Derudover vil forslaget for flere af initiativerne have en positiv virkning for det globale beskyttelsesniveau i form af reducerede CO₂-emissioner, færre humantoksiske stoffer i batterierne og et lavere ressourcetryk på ikke-fornybare ressourcer. Disse effekter kan dog ikke kvantificeres og omregnes til et dansk beskyttelsesniveau.

Andre samfundsøkonomiske konsekvenser herunder beskæftigelse, arbejdsmarkedet og ligestilling

Kommissionens konsekvensvurdering omfatter ikke privatøkonomiske konsekvenser for borgerne. Generelt er det vanskeligt at vurdere, men det antages at en eventuel meromkostning for eksempelvis en producent eller en importør vil blive afspejlet i batterienes pris, mens lavere omkostninger vil betyde en prisreduktion.

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige konsekvenser for beskæftigelsen, arbejdsmarkedet og ligestilling.

Særlig konsekvenser for Grønland og Færøerne

Forslagets bestemmelser om due diligence for udvinding af råstoffer til batteriproduktion kan have konsekvenser for Grønland. Eventuelle konsekvenser er endnu ikke afklaret.

Høring

Forslaget har været sendt i høring i miljø specialudvalget, hvor der er indkommet bemærkninger fra Batteriforeningen, Dansk Affaldsforening, Dansk Autogenbrug og De Danske Bilimportører.

Batteriforeningen kommenterer udelukkende på regler for de bærbare batterier og tilslutter sig kravene om bæredygtighed og performance for disse, samt udtrykker tilfredshed med, at Kommissionen har anerkendt, at engangsbatterier er det bedste valg til visse anvendelser. Derudover er Batteriforeningen bekymret for forslagets høje indsamlingsmål for bærbare batterier, som de mener kan være vanskelige at nå, særligt med den nuværende opgørelsesmetode. Batteriforeningen er derfor tilhænger af Kommissionens forslag om en opgørelsesmetode baseret på 'batterier tilgængelige for indsamling'. Batteriforeningen understreger, at de ønsker

en affaldshåndtering, som er administrativ ubureaukratisk og tager udgangspunkt i en kommunal indsamling. Endelig fremfører Batteriforeningen, at de er modstandere af krav om modulerede bidrag til de kollektive ordninger.

Dansk Affaldsforening (DAF) opfordrer til, at der iværksættes en proces med de danske aktører, hvor den nye tilgang til reguleringen af et produktområde kan drøftes. DAF anser både bæredygtigheds- og performancekrav samt krav til affaldshåndteringen som meget detaljerede og påpeger, at det kan være et problem ift. at få det til at passe med den praktiske udførelse og det øvrige nationale affaldshåndteringssystem. DAF påpeger desuden, at brandfare ifm. indsamling af bærbare batterier ikke er tilstrækkeligt adresseret i forslaget, og foreslår det udbygges med regler om særskilt indsamling af lithium-ion batterier. Desuden gør DAF opmærksom på, at definitionen af batterier til lette køretøjer ikke omfatter batterier til segways og løbehjul m.m., og påpeger at der ikke er affaldshåndteringsmål for disse. Yderligere konstaterer DAF, at afrapporteringen af indsamlede batterier kan foregå uden om producentansvaret, og at der stadig er mulighed for at eksportere brugte batterier til oparbejdning uden for EU. Endelig nævner DAF, at Kommissionen tillægges store beføjelser ved de mange delegerede retsakter, der skal udarbejdes.

Dansk Autogenbrug opfordrer til, at der i forbindelse med reglerne for producentansvar indtænkes person- og trafikikkerhed ved omgang med traktionsbatterier, herunder skadede eller muligvis skadede traktionsbatterier. Det foreslås at gennemføre følgelovgivning, der tager højde for de farer, traktionsbatterier udgør i henseende til transport, håndtering og opbevaring. Dansk Autogenbrug opfordrer desuden til at sammen tænke en ny batteriforordning med direktivet for udtjente køretøjer i forhold til eksempelvis terminologi og sikker håndtering af traktionsbatterier.

De Danske Bilimportører har ingen særlige bemærkninger til forslaget.

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget forud møde i udvalget den 25. maj.

Rådet for Grøn Omstilling kommenterer på forskellen mellem genindvindingsprocenten for hele batteriets indhold og for genindvinding af selve metallerne i batterierne med særligt fokus på Lithium-ion batterierne, hvor genindvindingsprocenten for hele indholdet sættes til 65% i 2025, mens genindvindingen for lithium sættes til 35% i 2025. Herunder fremfører rådet også, at genindvindingsprocenten for selve metallerne bør skærpes. Rådet stillede spørgsmål til, om det ville mening med genanvendelseskrav separat for små og store batterier.

Dansk Industri understregede nødvendigheden af, at kommende produktreguleringer kommer til at bygge på fælles standarder.

Batteriforeningen fandt det afgørende, at der var mulighed for at bygge videre på det eksisterende kommunale indsamlingssystem i relation til spørgsmålet om dobbelt hjemmel (i både artikel 114 og 192).

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemslande har på de indledende møder generelt udtrykt støtte til formål og indhold af forslaget. Dog har flere medlemslande udtrykt bekymring for, at forslaget er udformet som en forordning og udelukkende har ophæng i EU-traktatens art. 114 om totalharmonisering. Dette gælder særligt ift. regulering af affaldsområdet, hvor der i dag eksisterer regler for udvidet producentansvar med ophæng i Traktatens art. 191, som giver medlemslandene bedre muligheder for at tilpasse forslagets affaldsregler til nationale forhold.

Ligeledes har flere medlemslande givet udtryk for, at det er væsentligt at have klart definerede kategorier af batterier, særligt ift. dataindsamling og affaldshåndtering.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag til forordning om batterier og udtjente batterier velkomment som grundlag for drøftelse af en mere omfattende reguleringen af batterier på EU-niveau. Forslaget kan bidrage

til både miljø- og klimagevinster samt til omstillingen til en cirkulær økonomi, øget vækst, jobskabelse, forsyningssikkerhed i Europa, gennem øget genanvendelse, mindsket deponering og forøget ressourceeffektivitet og mindre CO₂-udledning. I den forbindelse finder regeringen det vigtigt, at batteriforordningen understøtter en omkostningseffektiv grøn omstilling, herunder gennem elektrificering. Det gælder blandt andet i forbindelse med omstillingen af vejtransporten til nulemissionskøretøjer, hvor batterier spiller en vigtig rolle, hvilket vil afstedkomme en stigende efterspørgsel efter batterier.

Regeringen støtter i udgangspunktet forslaget ambitioner vedrørende:

1. *Krav om bæredygtig produktion og sikkerhedskrav til batterier*
2. *Krav om mærkning og information*
3. *Overensstemmelses procedurer og institutioner*
4. *Krav til erhvervsdrivende i værdikæden herunder krav om due diligence (rettidig omhu)*
5. *Udvidet producentansvar for batterier*
6. *Elektronisk informationsudveksling og batteripas*
7. *Fællesmarkedsovervågning og kontrol af batterier fra ikke-EU-lande*
8. *Offentlige grønne indkøb*

Regeringen lægger vægt på, at udfordringerne med oprindelsen af råstofferne og de dermed forbundne miljømæssige og sociale risici adresseres. Regeringen støtter, at der indføres due diligence-krav i forsyningskæder for så vidt angår råstoffer til elbilbatterier og større industribatterier. De administrative omkostninger for erhvervsdrivende skal også tages i betragtning ved udformningen af kravene med henblik på at opnå et afbalanceret system uden uforholdsmæssige administrative byrder. Regeringen finder det positivt, at kravene bygger på internationalt anerkendte due diligence-retningslinjer, herunder særligt OECD's retningslinjer for Multinationale Virksomheder samt ILO's trepartserklæring om principperne for multinationale virksomheder og socialpolitik. Regeringen finder det endvidere vigtigt, at kravene for så vidt muligt justeres, så de er sammenfaldende med generelle krav om due diligence.

Regeringen finder det væsentligt, at forordningens detaljering af minimumskravene for det udvidede producentansvar for batterier ikke hindrer, at det kan sammentænkes og koordineres med øvrige producentansvarsordninger, herunder særligt producentansvaret for elektronik, således at forpligtelserne kan opfyldes miljømæssigt og økonomisk effektivt.

Regeringen finder som udgangspunkt, at nogle dele af forslaget, som omhandler affaldsområdet, der er afhængig af den nationale infrastruktur med fordel kunne hjemles i TEUF art. 192. Regeringen afventer i den forbindelse en udtalelse fra Rådets juridiske tjeneste.

Regeringen hilser genbrug, ændret anvendelse og reformering af større batterier velkommen, idet det kan bidrage til at fremme den cirkulære økonomi. I den forbindelse finder Regeringen det væsentligt, at forordningen sikrer, at data om batteriernes tilstand gøres tilgængelige for de personer, der enten skal erhverve eller reparere batteriet.

Regeringen finder det væsentligt, at målene for indsamling, genanvendelse og indhold af genanvendt materiale i nye batterier er ambitiøse, så de kan bidrage til lukkede ressourcekredsløb og fremme Europas uafhængighed af ressourcer, som er udvundet under socialt, etisk og miljømæssigt uacceptable forhold.

Regeringen finder det i forbindelse med etablering af lukkede ressourcekredsløb væsentligt, at bestemmelserne om nye begrænsninger af kemiske stoffer udvides fra at kunne begrundes med risici for sundhed og miljø til også at kunne begrænse stoffer, som kan hindre genvinding og genanvendelse af batterierne og deres indholdsstoffer. Herudover er det muligt, at visse kemiske stoffer i batterier vil kunne påvirke batteriernes bæredygtighed. I den forbindelse vil Regeringen arbejde for, at der i den foreslåede procedure for begrænsning af stoffer ud over risikotilgangen også udvikles og indføres kriterier for bæredygtighed. Kriterier for bæredygtighed af kemikalier skal udvikles under arbejdet med implementering af Kommissionens handlingsplan for cirkulær økonomi (CEAP) og Kemikaliestrategi for bæredygtighed (CSS).

Regeringen finder det yderligere væsentligt, at kategoriseringen af batterier er så simpel og konsistent, at det ikke giver anledning til tvivl om kategorisering i henholdsvis markedsføring og affaldshåndtering, således at fejlsortering i affaldsledet og dermed fejl i indberettede affaldsmængder minimeres. Dette har særligt betydning for, at producenterne – og dermed Danmark som helhed – kan dokumentere, at affaldsmålene opfyldes.

Regeringen finder, at der skal være en entydig definition af de aktører, som er involveret i batteriværdikæden. Dermed sikres, at ansvarsfordelingen og informations- og dokumentationsforpligtigelser kan placeres på de rette aktører.

Regeringen vurderer, at der specifikt i forhold til forordningens sikkerhedskrav udestår en nærmere præcisering og afklaring af rækkevidden af de fysisk-mekaniske sikkerhedskrav. Disse krav er ikke beskrevet i kapitlet netop omhandlende sikkerhedskrav (med undtagelse af stationære batterier), men alene refereret til i udkastets artikel 4, stk. 2. Regeringen finder, at disse sikkerhedskrav, som bl.a. skal sikre, at der ikke opstår brandfare eller lignende, ikke kun bør omfatte de stationære batterier, men også bør omfatte alle andre batterier, dog med undtagelse af bærbare batterier til almindelig anvendelse.

Regeringen finder, at det er nødvendigt med en række informations- og dokumentationsforpligtelser for at kunne etablere og vedligeholde en cirkulær økonomi for batterier, såvel som for andre produkttyper. For at forpligtelserne ikke skal blive en uoverstigelig byrde for erhvervslivet og myndigheder, er det væsentligt at etablere datasystemer, som underbygger disse forpligtelser. I den forbindelse hilser Regeringen forslaget om mærkning med brug af digital teknologi som fx QR-koder på batterierne velkomment, da mærkning med brug af digital teknologi vil kunne referere til en del af den information, der skal indsamles og deles om batterierne. Regeringen finder det i den forbindelse vigtigt, at information og data gøres lettilgængelig, maskinlæsbar og interoperabel gennem brug af åbne standarder. Der er dog samtidig vigtig at sikre, at kravene om mærkning i batteriforordningen hænger sammen med mærkningskrav og øvrige krav til information om produkter, som findes i anden lovgivning. Det bør herunder sikres, at mærkningen hænger sammen med eventuelle øvrige digitale løsninger om informationsoplysning, som er under udvikling. Herunder vil regeringen arbejde for, at en erhvervsdrivende så vidt muligt kun skal anvende én QR-kode eller anden digital løsning til at oplyse alle krav, som gælder på tværs af lovgivning.

Regeringen støtter anvendelsen af ”ny metode” til udvikling af harmoniserede standarder for batterier i regi af det europæiske standardiseringssystem og med tæt inddragelse af interessenter. Regeringen finder, at forslagens artikel 16, hvormed Kommissionen kan anvende gennemførelsesretsakter til at definere tekniske specifikationer for batterier som alternativ til ”ny metode” og harmoniserede standarder, kun bør tages i brug som en absolut nødløsning.

På alle punkter gælder, at en konkret dansk stillingtagen fordrer en præcisering og uddybende kortlægning af forslagens konkrete implikationer. Dette forventes tilvejebragt løbende via de forestående drøftelser af forslaget i Rådets arbejdsgruppe.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. marts 2021 forud rådsmødet (miljø) den 18. marts 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. marts 2021.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 29. januar 2021.

Notaterne er ligeledes sendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Klimatilpasningsstrategi KOM(2021) 82

Resumé

Kommissionen har den 24. februar 2021 offentliggjort en ny EU-klimatilpasningsstrategi. Klimatilpasningsstrategien, der er en del af Kommissionens grønne pagt (European Green Deal), fastlægger unionens politik på området fremadrettet og ligger i forlængelse af den nuværende EU-klimatilpasningsstrategi fra 2013. Med strategien beskrives klimaændringernes nuværende og forventede betydning for EU og globalt, herunder særligt den negative påvirkning af stigende temperaturer og ekstreme vejrphenomener. Der lægges med strategien op til at styrke indsatsen fra EU's side, både internt i EU og internationalt med henblik på at understøtte medlemsstaterne i at tilpasse sig virkningerne af klimaændringer med henblik på, at EU samlet set skal være klimatilpasset og klimarobust i 2050 i overensstemmelse med Parisaftalen og den europæiske klimalov. Strategien indeholder oplæg til handlinger i relation til fire overordnede målsætninger om: 1) Mere intelligent tilpasning; 2) mere systemisk tilpasning; 3) hurtigere tilpasning; og 4) styrkelse af den internationale tilpasningsindsats. Formandsskabet har fremlagt udkast til rådskonklusioner om EU-klimatilpasningsstrategien. Rådskonklusionerne bakker op om den nye EU-klimatilpasningsstrategi, dens tilgang og struktur. Rådskonklusionerne støtter således klimatilpasningsstrategiens langsigtede vision om et klimarobust EU i 2050, der er tilpasset konsekvenserne af klimaforandringerne. Rådskonklusionerne understreger og anerkender, at det er de enkelte medlemsstater, der er hovedansvarlige for beskyttelsen af egne indbyggere i relation klimaforandringer og de medfølgende risici. Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Rådskonklusionerne har ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (miljø) den 10. juni 2021 med henblik på vedtagelse af rådskonklusionerne.

Baggrund

Kommissionen har den 24. februar 2021 offentliggjort en ny EU-klimatilpasningsstrategi. Strategien er en del af Kommissionens grønne pagt ("Green Deal") fra 11. december 2019, som har fokus på en bæredygtig fremtid via tiltag inden for klima, miljø, natur og har blandt andet til formål at følge op på EU's indsats i forhold til FN's bæredygtighedsmål.

Strategien bygger videre på den eksisterende EU klimatilpasningsstrategi fra 2013, som blev evalueret i 2018. Meddelelsen med strategien er modtaget i en dansk sprogudgave fra Rådssekretariatet den 3. marts 2021.

Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 10. juni 2021 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner om EU's klimatilpasningsstrategi.

Formål og indhold

Den ny EU-klimatilpasningsstrategi har til formål, at fastlægge EU's politik på området fremadrettet og er del af bestræbelserne på at øge EU's klimaambition, herunder målet om, at EU samlet set skal være klimatilpasset og klimarobust i 2050 i overensstemmelse med Parisaftalen og den europæiske klimalov.

EU-klimaforordningen (såkaldte europæiske klimalov) skal bidrage til sikre rammerne for fremskridt med at nå det globale klimatilpasningsmål, der er fastlagt i artikel 7 i Parisaftalen. Klimatilpasningsstrategien er designet til at understøtte denne indsats.

Strategien understreger, at klimapåvirkningerne allerede kan mærkes i dag. Globale og europæiske temperaturer har gentagne gange slået rekorder i de seneste år. På trods af hvad EU og medlemsstaterne gør for at afbøde klimaforandringerne, så vil de have konsekvenser i hele Europa de kommende årtier. Klimaændringerne øger forekomsten af ekstreme vejrhendelser betydeligt. Dette spænder fra hidtil usete skovbrande og hedeølger, mere ødelæggende tørke i Middelhavsområdet, fremskyndet erosion ved Atlanterhavs-kysten, til mere alvorlige oversvømmelser, decimerede skove og hyppigere alvorlige skader på Europas kyster og kystsamfund.

For EU som helhed er de nuværende økonomiske tab som følge af vejr og klimarelaterede hændelser (fx ved skovbrande, oversvømmelser, tørke og skader på mennesker) opgjort til gennemsnitligt 12 mia. EUR om året.

Analyser viser, at hvis den globale opvarmning stiger med 1,5°C vil det føre til årlige tab på mindst 40 mia. EUR om året (0,3% af BNP), mens en opvarmning på 3°C resulterer i årlige tab på mindst 170 mia. EUR (1,36% af BNP).

Strategien understreger, at klimatilpasning handler om at forstå klimaforandringerne og planlægge og handle derudfra for at forhindre og minimere virkningerne og adressere deres konsekvenser. Fordelene ved klimatilpasning handler om at undgå skader på mennesker, beskytte naturen og biodiversiteten samt at undgå materielle tab. Klimaforandringerne i verden påvirker Europa igennem handel og forsyningskæder, spredning af infektioner, trusler mod international sikkerhed og migration.

EU har allerede handlet for at øge modstandsdygtigheden over for klimaforandringerne med klimatilpasningsstrategien fra 2013, som blev evalueret i 2018. Den nye strategi bygger på erfaringer herfra. Den øger ambitionerne og udvider strategien til at dække nye områder samt sætter mere fokus på at understøtte handling og implementering.

Strategien indeholder oplæg til handlinger i relation til fire overordnede målsætninger:

1. *Mere intelligent tilpasning*

Strategien har fokus på, at der skal sikres bedre viden og data om klimapåvirkninger og tilpasningsløsninger samt deling heraf. Desuden er der fokus på at understøtte innovation og bedre anvendelse af ny viden og nye teknologier.

2. *Mere systemisk tilpasning*

Strategien har fokus at understøtte bedre integration af klimatilpasning på tværs af politikområder, planer og finansielle instrumenter.

3. *Hurtigere tilpasning*

Med strategien fremhæves, at tidlige og forebyggende tilpasningsindsatser er effektive dels i forhold til, at minimere risici, dels ud fra en ressourcemæssige betragtning. Strategien har derfor fokus på indsatser, der skal accelerere og fremskynde implementering af tilpasningsløsninger og indsatser.

4. *Intensivering af den internationale tilpasningsindsats*

Strategien lægger op til, at styrke EU's indsats for at fremme klimatilpasning på globalt plan med fokus på de mest sårbare lande og regioner i verden.

Udkastet til rådskonklusioner bakker op om den ny EU-klimatilpasningsstrategi, dens tilgang og struktur. Rådskonklusionerne støtter således klimatilpasningsstrategiens langsigtede vision om et klimarobust EU i 2050, der er klimatilpasset konsekvenserne af klimaforandringerne.

Rådskonklusionerne fremhæver det arbejde, som EU og dets medlemsstater allerede har udført som et resultat af EU's tilpasningsstrategi fra 2013.

Rådskonklusioner anerkender et presserende behov for at EU og dets medlemsstater forbedrer klimatilpasningskapaciteten, styrker modstandsdygtigheden og mindsker sårbarheden over for klimaændringer. Indsatser bør tilgås med en omkostningseffektivitet tilgang, som særligt bør komme til udtryk ved at benytte naturbaserede løsninger.

Rådskonklusionerne understreger og anerkender, at det er de enkelte medlemsstater, der er hovedansvarlige for beskyttelsen af egne indbyggere i relation til klimaforandringer og de medfølgende risici. Det anerkendes endvidere, at behovene og forholdene for klimatilpasning er forskellige i EU, dels da effekterne af klimaforandringer vil variere fra region til region, dels da konsekvenserne heraf afhænger af nationale, regionale og lokale forhold.

EU-Kommissionens intention om at kigge på muligheder for at understøtte samarbejde på tværs af lokale, regionale og nationale indsatser hilses velkommen, og der udtrykkes enighed i vigtigheden af en øget lokal og regional modstandsdygtighed, herunder betydning af de lokale og regionale myndigheder som nøglespillere, og der er derfor brug for at støtte op om de lokale og regionale myndigheder.

Rådskonklusionerne pointerer endvidere, at implementeringen af nationale og lokale klimatilpasningsplaner i stor udstrækning kommer an på de lokale forhold, herunder også de mulige naturbaserede løsninger. Et fokus på lokalspecifikke klimaudfordringer er således nødvendig, hvis man vil sikre en effektiv og effektiv indsats.

Sammenhængen mellem klima og vand fremhæves, idet mange klimaudfordringer relaterer sig hertil. Udfordringerne relaterer sig både til situationer, hvor der er for meget vand (stigning i havniveau, voldsomme regnskyl, skybrud, smeltevand fra gletscher m.v.), men også situationer og periode præget af mangel på vand (hedebølger og tørke m.v.). Særligt understreges, den stigende udfordringen med mangel på drikkevand. Rådskonklusionerne bekræfter i den sammenhæng den afgørende rolle, som bæredygtig håndtering af vand spiller i den overordnede klimamodstandsdygtighed, herunder betydningen af sunde vandrelaterede økosystemer.

Rådskonklusionerne påpeger betydningen af biodiversitet for klimatilpasning og fremhæver EU's biodiversitetsstrategi 2030 som et nøgleinitiativ i den Europæiske Grønne Pagt, og indsatsen for at gøre EU mere bæredygtig og klimaneutral i 2050. Det understreges, at udfordringerne med tab af biodiversitet og klimaforandringerne hænger sammen, både i forhold til konsekvenserne men også at løsningerne, er tæt forbundne og afhængige af hinanden.

Endvidere fremhæver rådskonklusionerne, at tilgangen i tiden efter Covid-19 pandemien skal være baseret på effektive og bæredygtige løsninger, der fokuserer på at øge samfundets modstandsdygtighed særligt ved brug af natur- og økosystembaserede løsninger. Dette for at sikre tilpasning og afbødning af klimaforandringer samt beskyttelse og bevarelse af biodiversitet samtidig med at fødevarer sikkerheden bevares.

Rådskonklusionerne understreger behovet for at fremme en mere systemisk tilgang til klimatilpasning ved at forbedre integreringen klimatilpasning i al relevant lovgivning og politik på en sammenhængende måde, herunder gennem en forbedret tværsektoriel koordinering.

Rådskonklusionerne støtter op om indsatser for at sikre bedre viden og data, samt deling heraf med henblik på at understøtte klimatilpasning bredt i EU. I forlængelse heraf anmodes Kommissionen om at bidrage til uddannelse og informationer om løsninger til brug for regionale og lokale myndigheder som en afgørende faktor i forhold til at fremme lokaler handlinger og investeringer i tilpasning.

Rådskonklusionerne understreger nødvendigheden af at sikre tilstrækkelig finansiering for at kunne fremskynde tilpasningen og fremhæver i den forbindelse de øgede udgiftsmål på mindst 30% til klimaindsatser i EU's flerårige finansielle ramme. Man fremhæver ligeledes fuld støtte til at arbejde hen imod ambitionen om at nå udgiftsmålene på 7,5% i 2024 og 10% i 2026 og 2027 til biodiversitetsformål.

Rådskonklusionerne understreger, at der er behov for, at den private og den offentlige sektor arbejder tættere sammen, særligt i forhold til finansiering af tilpasning. Den private sektors afgørende rolle i forhold til at tilvejebringe den nødvendige kapital og teknologi fremhæves. I den forbindelse påpeges relevansen af EU-taksonomien for bæredygtige økonomiske aktiviteter, herunder overholdelse af *do no significant harm*-princippet og behovet for at undgå tilpasningsindsatser med utilsigtede negative konsekvenser (*maladaptation*).

Der støttes op om strategiens internationale dimension, idet klimaændringer har stor betydning og konsekvenser både indenfor men også uden for unionen. Man gør samtidig opmærksom på, at Paris-aftalen opsætter det globale mål for klimatilpasningen. Endelig understreger rådskonklusionerne ønsket om, på den baggrund, at Kommissionen forbereder en EU-tilpasningsmeddelelse med henblik på indsendelse til FN's klima-

konvention frem mod COP26 samt at EU-tilpasningsstrategien bør danne basis for denne meddelelse. I forlængelse heraf opfordres EU's medlemsstater til parallelt at indsende nationale tilpasningsmeddelelser i henhold til Parisaftalen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om rådskonklusionerne, men ventes at vedtage en resolution om EU-klimatilpasningsstrategien.

Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen og rådskonklusioner herom.

Konsekvenser

Rådskonklusioner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. Når Kommissionens forslag i klimatilpasningsstrategien udmøntes i konkrete initiativer vil disse forslags konsekvenser blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil. Det bemærkes, at en den kommende nye EU-klimalov forventes at forpligte medlemsstaterne til at gøre fremskridt i forhold til tilpasningsevnen og i kombination med opfyldelse af visionen om et klimarobust EU i 2050 kan dette medføre konsekvenser.

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv nogen betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. De enkelte forslag som Kommissionen vil fremsætte som følge af strategien forventes at kunne få en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget forud for møde i udvalget den 2. marts 2021.

Dansk Miljøteknologi ser gerne, at regeringens holdning i højere grad understøtter de konkrete tiltag fremhævet i strategien, herunder i forhold til vandforvaltning og fremme af vandbesparende teknologier og fremgangsmåder.

Dansk Industri (DI) finder, at der i strategien er gode signaler, herunder i forhold til reduktion af vandforbrug, håndtering af overløb, link til taksonomi, brug af naturbaserede løsninger samt vigtigheden af, at der arbejdes mere viden bl.a. gennem Horizon Europe-programmet.

92-gruppen mener, at det er afgørende, at EU styrker sin globale klimatilpasningsindsats og herunder ikke mindst styrker og øger sin støtte til de fattigste og mest sårbare lande. Det er disse lande, der rammes hårdest af klimaændringerne, de ofte ikke har noget ansvar for, mens rige lande som EU har en stor del af det historiske ansvar. Derfor mener 92-gruppen, at det er vigtigt, at EU i højere grad lever op til sine forpligtelser om at yde tilstrækkelig, ny og additionel klimafinansiering fra offentlige kilder, herunder at det bliver som gavebistand og ikke lån. Man finder, at den nye EU-klimatilpasningsstrategi er ukonkret og blødt formuleret om disse forpligtelser og konkrete tiltag, og det bør Danmark arbejde for at forbedre.

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget forud møde i udvalget den 25. maj.

Danske regioner understreger vigtigheden af EU-klimatilpasningsstrategiens fokus på at sikre og styrke sammenhæng mellem klimatilpasning og natur- og biodiversitetsindsatser. I forlængelse heraf påpeger Danske Regioner, at der i forholdet mellem EU-direktivforpligtelser, bl.a. i forhold til Vandrammedirektivet, kan være målsætninger som kan komme i gensidig strid med hinanden. Danske Regioner understreger, at man bestræber sig på at sikre helhedsorienterede løsninger, men også at der vil være situationer, hvor der vil være

behov for afvejning af hensyn. Man efterlyser støtte og information fra Kommissionens side i forhold til at håndtere sådanne udfordringer.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) fremhæver det positive i EU-klimatilpasningsstrategiens oplæg til øget strømlining og tværgående integration af indsatser, men påpegede også potentielle konflikter i forholdet mellem klimatilpasning og implementering af gældende EU-lovgivning. DN efterlyser desuden regeringens tanker i forhold til en specificering af andelen af EU's budget til klimaformål.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der blandt medlemsstaterne er bred opbakning til rådskonklusionerne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter udkastet til rådskonklusionerne om den ny EU-klimatilpasningsstrategi.

Regeringen byder strategien velkommen som et oplæg til at støtte medlemsstaternes arbejde med klimatilpasning. Regeringen bifalder en samlet EU-strategi, som bidrag til en sammenhængende tilpasningsindsats i EU og til et klimarobust EU.

Regeringen finder det vigtigt, at strategien implementeres igennem eksisterende instrumenter, direktiver og forordninger, og at strategien og EU-indsatser for klimatilpasning er i overensstemmelse med de nationale strategier og handlingsplaner.

Regeringen finder, at strategien er i overensstemmelse med og komplementerer rammerne for arbejdet med den nationale klimatilpasningsplan, som er under udarbejdelse, herunder behovet for en mere systematisk tilgang til klimatilpasning på tværs af områder og sektorlovgivninger.

Regeringen er enig i de overordnede fokusområder i strategien, herunder at strategien lægger stor vægt på naturbaserede løsninger, som kan bidrage med omkostningseffektive løsninger på klimatilpasning og skabe mest mulig synergi til andre indsatsområder. I den forbindelse bifalder regeringen, at klimatilpasning vil blive integreret i en opdatering af Natura 2000 og i en kommende EU-skovstrategi.

Regeringen bakker op om strategiens fokus på at beskytte infrastrukturens klimamodstand. I den forbindelse er det vigtigt, at implementering af strategien også fokuserer på infrastruktur som fx vandforsyning og spildevandshåndtering.

Regeringen, at medlemsstaternes mulighed for medfinansiering af indsatser via EU-fonde er et vigtigt bidrag til øget implementering af klimatilpasningsindsatser.

Regeringen finder det positivt, at en stigende andel af EU's budget anvendes til klima, herunder klimatilpasning, ligesom strategien sætter fokus på grænseoverskridende udfordringer og løsninger på tværs af administrative og nationale grænser.

Endelig hilser regeringen det velkomment, at strategien indeholder et kapitel om den internationale dimension. I overensstemmelse med EU's ambition om globalt lederskab hvad angår reduktionsindsatser støtter Danmark således, at EU tilsvarende viser lederskab om klimatilpasning, særligt hvad angår støtte til klimasårbare lande i Afrika og blandt de mindst udviklede lande og små østater.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 3. marts forud for rådsmødet (miljø) den 18. marts 2021.

Notatet er ligeledes sendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

3. **Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Veje til en sund planet for alle – en handlingsplan: Mod nulforurening for luft, vand og jord KOM(2021) 400**

Nyt notat

Resumé

Med Kommissionens meddelelse "Veje til en sund planet for alle – en EU handlingsplan: Mod nulforurening for luft, vand og jord" fremlægges en nul-forurenings vision for 2050. Kommissionen ønsker at styrke indsatsen mod forurening og dens konsekvenser gennem en række initiativer. Der fremlægges en række målsætninger for reduktion af forurening, som i vid udstrækning allerede er vedtaget eller fremlagt af Kommissionen. Med meddelelsen gentages en række grundlæggende principper – et såkaldt nulforureningshierarki, hvor forurening først og fremmest forebygges ved kilden. Hvor det endnu ikke er muligt at forebygge bør forureningen minimeres og kontrolleres, og hvis forureningen er sket, skal den elimineres og skaden kompenseres. Der tages udgangspunkt i forsigtighedsprincippet og i forurenere betaler-princippet. Handlingsplanen identificerer en lang række initiativer, som Kommissionen vil tage i form af revision eller mulige revisioner af eksisterende miljølovgivning og på en række flagskibsinitiativer. Meddelelsen vil i sig selv ikke have miljømæssige, lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for Danmark. Meddelelsen er på rådsmøde (miljø) den 10. juni 2021 med henblik på udveksling af synspunkter. Regeringen byder meddelelsen velkommen, som en plan for det videre arbejde med at reducere forureningen i EU yderligere.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2021) 400 af den 12. maj 2021 fremsendt den engelske sprogudgave af forslag om "Veje til en sund planet for alle – en EU handlingsplan: Mod nul forurening for luft, vand og jord". Forslaget foreligger endnu ikke i dansk sprogudgave. Der tages derfor forbehold for den endelige oversættelse af handlingsplanen og dens initiativer.

Kommissionen har med meddelelse om Den europæiske grønne pagt (KOM (2019)640) annonceret, at den i 2021 vil vedtage en handlingsplan for nulforurening for vand, luft og jord.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (miljø) den 10. juni 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Med meddelelsen fremlægges en nul-forurenings vision for 2050 om en sund planet for alle, hvor luft-, vand- og jordforurening er reduceret til et niveau, som ikke længere betragtes som skadeligt for sundheden og for de naturlige økosystemer, og som respekterer planetens tålegrænser og derfor skaber et giftfrit miljø.

Nul-forureningsambitionen er en tværgående målsætning, der bidrager til FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling og supplerer målet om klimaneutralitet i 2050 i synergi med den rene og cirkulære økonomi og målet om genopretning af den biologiske mangfoldighed. Det er en del af den europæiske grønne pagt og andre initiativer. Kommissionen vil medtage nul forureningsambitionen i fremtidige politiske initiativer.

Hovedformålet med handlingsplanen er at tilvejebringe et kompas til at inkludere forureningsforebyggelse i alle relevante EU-politikker, maksimere synergier på en effektiv og forholdsmæssig måde, øge gennemførelsen og identificere mulige mangler. For at styre EU mod visionen om en sund planet for alle i 2050 opstiller handlingsplanen række centrale 2030-mål for at fremskynde reduktion af forurening. En række mål er allerede besluttet eller fremlagt i andre fora.

Meddelelsen tager udgangspunkt i en række målsætninger for nul-forurening ifølge hvilke EU i 2030 bør reducere:

- sundhedskonsekvenserne (for tidlige dødsfald) som følge af luftforurening med 55%
- andelen af personer med kroniske forstyrrelser som følge af støj fra transport med 30%
- andelen af europæiske økosystemer, hvor biodiversiteten er truet som følge af luftforurening med 25 %
- kvælstoftabet, forbruget af og risikoen ved kemiske pesticider – herunder de mest farlige, og salget af "antimicrobials" for husdyrbrug og akvakultur med 50%
- plastik i havet med 50% og mikroplastik som udledes til miljøet med 30%
- den totale affaldsmængde markant og restaffald fra det husholdningslignende affald med 50%.

Med meddelelsen gentages en række grundlæggende principper –et såkaldt nulforureningshierarki, hvor

- forurening først og fremmest forebygges ved kilden
- forureningen minimeres og kontrolleres, der hvor det endnu ikke er muligt at forebygge
- forureningen elimineres og skaden kompenseres, der hvor forureningen allerede er sket
- der tages udgangspunkt i forsigtighedsprincippet og i forurenere betaler-princippet.

På den baggrund fremsætter meddelelsen en række initiativer, som Kommissionen agter at tage for perioden 2021- 2024 inden for overskrifterne "forbedret sundhed og velvære", "et liv inden for planetens tålegrænser", "mod nulforurening fra produktion og forbrug", "strengere implementering og håndhævelse", "fremme forandring for nulforurening på tværs i samfundet", "fremme global forandring for nulforurening" og "følge fremskridt, forudsige trends og mainstreame nulforurening".

De konkrete initiativer er opdelt i flagskibsinitiativer og øvrige initiativer:

Forbedret sundhed og velvære:

Flagskibsinitiativ 1: reducere ulighed gennem nulforurening

Flagskibsinitiativ 2: understøtte handling for nulforurening i byerne

Og øvrige initiativer:

- Revision af luftkvalitetsdirektiverne
- Introduktion af strengere emissionskrav til motorkøretøjer (Euro 7)
- Reduktion af luft og støj emissioner fra transportsektoren ved opdatering af den relevante lovgivning
- Udarbejde en implementeringsrapport på direktiv om vurdering og styring af ekstern støj
- Opfølgning på evalueringen af direktiv om støjemissioner i miljøet fra maskiner til udendørs brug
- Vurdere muligheder og hvor relevant foreslå lovgivning til forbedring af luftkvaliteten indendørs
- Evaluere og om nødvendigt revidere direktiv om forvaltning af badevandskvalitet
- Støtte op om implementeringen af det reviderede drikkevandsdirektiv
- Evaluere og om nødvendigt revidere direktiv om energieffektivitet
- Evaluerer og om nødvendig revidere direktiv om vedvarende energi
- Evaluere og om nødvendigt revidere ecodesign- og energimærkekriterier for anlæg til opvarmning

Et liv inden for planetens tålegrænser:

Flagskibsinitiativ 3: Fremme nulforurening på tværs af regioner

Og øvrige initiativer:

- Revidere direktiv om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken
- Revidere direktiv om beskyttelse af grundvandet
- Evaluere og om nødvendigt revidere havstrategidirektivet
- Reducere støj under vandet samt marint affald gennem tærskelværdier
- Revidere direktiv om rensning af byspildevand
- Understøtte implementeringen af retningslinjer for bæredygtig akvakultur
- Identificere og afhjælpe forurenede områder

Mod nulforurening fra produktion og forbrug

Flagskibsinitiativ 4: Fremme valg, som bidrager til nulforurening

Og øvrige initiativer:

- Revision af direktiv om industrielle emissioner
- Revisioner af forordning om oprettelse af et europæisk register over udledning og overførsel af forurenende stoffer
- Anbefalinger vedrørende implementering af forureneren betaler princippet
- Revision af forordningen om kviksølv
- Understøtte internationalt arbejde omkring bedst tilgængelig teknologi

Strengere implementering og håndhævelse

Flagskibsinitiativ 5: Samarbejde om håndhævelse af nulforurening

Og øvrige initiativer:

- Revidere direktiv om strafferetlig beskyttelse af miljøet.
- Fitness check af direktiv om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader.

Fremme forandring for nulforurening på tværs i samfundet

Flagskibsinitiativ 6: Fremvise løsninger for nulforurening i bygninger

Flagskibsinitiativ 7: Etablere et laboratorium for grønne digitale løsninger og smart nulforurening

Og øvrige initiativer:

- Opbygge kapacitet, viden og rådgivning om mindre forurenende muligheder for landmænd
- Samlet digitalt overblik over EU forpligtigelser på kvælstofforvaltningen
- Lever input om nulforurening til et fælles europæisk dataområde under den europæiske grønne aftale
- Udarbejde "destination earth" som et bidrag til digital modellering og monitorering af forureningstilstande
- Styrket træning og uddannelse omkring risikoen for miljøet

Fremme global forandring for nulforurening

Flagskibsinitiativ 8: Minimere EU's eksterne fodaftryk for forurening

Og øvrige initiativer:

- Fremme internationalt arbejde om black carbon
- Understøtte global handling vedrørende eksport af brugte biler og bilskrot og foreslå nye regler for bedre at kunne skelne mellem brugte biler og bilskrot.
- Understøtte initiativer til bedre monitorering og forvaltning af handel med affald af elektrisk og elektronisk udstyr samt batteriaffald
- Understøtte et globalt initiativ for at stoppe genanvendelse af bly-batterier

Følge fremskridt, forudsige trends og mainstreame nulforurening

Flagskibsinitiativ 9: Konsolidering af EU's videns center for nulforurening

Og øvrige initiativer:

- Nulforurenings monitorerings og udsyns rapport
- Udvikle et "europæisk miljø og sundhedsatlas"
- Lancering af en nulforurenings interessant platform.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig. Europa-Parlamentet har i februar 2021 vedtaget en resolution, der bl.a. opfordrer Kommissionen til at foreslå bindende EU-mål for 2030 om at reducere EU's miljømæssige fodaftryk markant, og bringer det inden for de planetære grænser i 2050.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Gældende dansk ret

Meddelelsen har i sig selv ikke indflydelse på gældende dansk ret. Som følge af meddelelsen vil Kommissionen fremlægge en række forslag. Konsekvenserne af disse vil blive analyseret særskilt, når de er fremlagt.

Konsekvenser

Meddelelsen har i sig selv ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser eller konsekvenser for beskæftigelse, arbejdsmarked, ligestilling, miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse. Som følge af meddelelsen vil Kommissionen fremlægge en række forslag. Konsekvenserne af disse vil blive analyseret særskilt, når de er fremlagt.

Høring

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget forud møde i udvalget den 25. maj.

Rådet for Grøn omstilling finder det vigtigt, at der bakkes op om Europa Parlamentets mål for at reducere EU's miljømæssige fodaftryk. Rådet giver udtryk for, at Danmark bør arbejde for et forbud mod diesel og benzinbiler fra 2030 eller i hvert fald, at medlemslandene ikke skal kunne stilles retsligt til ansvar, hvis de implementerer nationale forbud.

De Danske Bilimportører finder det ikke hensigtsmæssigt, at muliggøre unilateral forbud af salg af biler med forbrændingsmotorer (benzin- og dieslbiler). Foreningen mener, at et forbud mod bestemte drivmidler kun kan gennemføres simultant i hele EU via den totalt harmoniserede tekniske regulering af motorkøretøjer.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) støtter, at der opstilles et mål for reduktion af EU's fodaftryk. DN ser gerne, at man fra dansk side i højere grad understreger cirkulær økonomi som et værktøj til at gennemføre en vision om nulforurening. Desuden bakker DN op om de målsætninger, der ligger i handlingsplanen, idet man dog ser frem til, at de også i højere grad bliver implementeret i politikkerne. DN så desuden gerne, at der var større fokus på affaldsforebyggelse.

Dansk Industri bemærker, at det er vigtigt med en ordentlig markedsovervågning ikke mindst for at dæmme op om den forurening, der krydser grænser via import fra udlandet.

Landbrug og Fødevarer (L&F) udtrykker opbakning til et nulforurenings hierarki med prioritet om, at adressere forurening ved kilden – specielt i forhold til direktivet om industrielle emissioner. (L&F) kommenterer på regeringens holdning i forhold til direktivet om industrielle emissioner som et klimagas direktiv. Der er opbakning til inddragelse af kvægbrug, hvis det er noget der kan føre til større ensartethed på tværs af EU. L&F finder således, at der er perspektiver i forhold til direktivet om industrielle emissioner bl.a. i forhold til ammoniak reduktioner, og fremhævede i den forbindelse væsentligheden af en tæt dialog med branchen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt opbakning til Kommissionens meddelelse.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen.

Forurening er grænseoverskridende og kan transporteres op til flere tusinder af kilometer gennem luft, jord og vand, og der er derfor behov for fælles EU tiltag og internationale tiltag med henblik på at reducere forureningen. Regeringen støtter derfor en samlet EU indsats mod nul-forurening og deler meddelelsens vision. Regeringen ser frem til, at Kommissionen fremlægger de konkrete forslag. Regeringen vil løbende tage stilling til de konkrete initiativer, som de bliver fremlagt.

Regeringen er enig i, at EU skal omstilles til en moderne, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi, hvor økonomisk vækst er afkoblet fra ressourceanvendelse og naturen, hvor borgernes sundhed beskyttes, og hvor der ikke længere er nettoemissioner af drivhusgasser i 2050.

Regeringen finder det vigtigt, at Kommissionen har fremlagt en plan for yderligere reduktion af forureningen i EU. Kommissionens meddelelse om nulforurening ligger i forlængelse af den grønne pagt og 8. Miljøhandlingsprogram, som tilsammen lægger rammerne for en omfattende grøn omstilling af Europa frem mod 2030.

Regeringen deler Kommissionens ønske om et hierarki for indsatsen mod forurening og er enig i, at forurening først og fremmest skal forebygges ved kilden. Regeringen er enig i, at forsigtighedsprincippet og forurenere betaler-princippet er grundlæggende for forureningsbekæmpelsen.

Regeringen hilser det velkomment, at Kommissionen med meddelelsen lægger op til en styrkelse af centrale dele af miljølovgivningen med henblik på at sikre borgere, natur og miljø mod forurening og følgerne heraf. Regeringen lægger i den forbindelse vægt på muligheden for en grundig og rettidig drøftelse af de konkrete initiativer.

Regeringen støtter Kommissionens fokus på ulighedsaspekter ved forurening samt behovet for bedre luftkvalitet i byer, samt noterer sig ambitionen om at justere en række lovgivningsforslag, herunder særligt revision af luftkvalitetsdirektiverne, introduktion af strengere emissionskrav til motorkøretøjer (Euro 7) og reduktion af luft og støj emissioner fra transportsektoren ved opdatering af den relevante lovgivning.

Regeringen støtter Kommissionens fokus på fremme nulforurening på tværs af regioner, samt noterer sig ambitionen om at justere og revidere en række direktiver på vandkvalitetsområdet. Regeringen støtter bl.a. en revision af byspildevandsdirektivet for at integrere cirkulær økonomi og energieffektivitet i direktivet. Derudover ønsker regeringen, at fremme princippet om omkostningsbaserede vandpriser i EU, således at alle medlemsstater får en vandpris, der afspejler de reelle omkostninger. En bæredygtig finansiering af spildevandsrensningen er nødvendig, hvis de europæiske vandmiljøer skal opnå god tilstand på sigt. Endelig ønsker Danmark, at der indenfor områderne der vedrører overløb fra fælleskloak og miljøfremmede stoffer fokuseres på intelligent monitorering gennem anvendelse af IT, herunder sensorer”.

Regeringen støtter Kommissionens fokus på at fremme bæredygtige valg inden for produktion og forbrug, samt noterer sig ambitionen om at revidere direktivet om industrielle emissioner. Regeringen finder det vigtigt i revisionen af direktivet om industrielle emissioner, at inkludere de sektorer, der i væsentlig grad bidrager til udledningen af klimagasser, og hvor der samtidig er et reduktionspotentiale for udledninger af forurenende stoffer. I den sammenhæng ønsker Danmark, at kvægbrug omfattes af direktivet. Regeringen finder også, at der i EU bør fastsættes kvantitative mål for affaldsreduktion, der er bindende for de enkelte medlemsstater. Regeringen er enig i ønsket om at begrænse eksport af bilskrot, elektronikaffald og udtjente batterier ud af EU og vil understøtte strammere regler for at undgå, at denne type affald ender i tredje lande, hvor affaldsbehandling og genanvendelse sker under kritiske forhold.

Regeringen støtter Kommissionens fokus på strengere implementering og håndhævelse, samt noterer sig ambitionerne om at revidere direktiv om strafferetlig beskyttelse af miljøet og fitness check af direktiv om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader.

Regeringen støtter Kommissionens fokus på at fremme viden og information, samt noterer sig ambitionen om fx at opbygge kapacitet, viden og rådgivning om mindre forurenende muligheder for landmænd, samt opbygningen af et samlet digitalt overblik over EU forpligtelser på kvælstofforvaltningen.

Regeringen støtter Kommissionens fokus på, at EU arbejder for at reducere forureningen og EU's fodaftryk globalt, samt noterer sig ambitionerne om at fremme internationalt arbejde om black carbon, samt ift. global handel med affald. Der er meget betydelige globale forureningsudfordringer. Regeringen finder, at EU's indsats for nulforurening skal danne udgangspunkt for en ambitiøs position i internationale forhandlinger – herunder i regi af biodiversitetskonventionen.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Opdatering af OSPARs miljøstrategi for Nordøstatlanten og HELCOMs handlingsplan for Østersøen KOM-dokument foreligger ikke

Revideret version af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. marts 2021

Resumé

Danmark er medlem af to regionale havkommissioner, hhv. OSPAR og HELCOM. Havkommissionerne er nedsat i henhold til hhv. OSPAR-konventionen og Helsingforskonventionen. Konventionerne har som formål at beskytte havmiljøet i hhv. Nordøstatlanten og Østersøen. Der pågår pt arbejde i de to kommissioner mhp., at der 2021 vedtages hhv. en ny miljøstrategi i OSPAR samt en ny handlingsplan i HELCOM, som skal sætte rammen for kommissionernes overordnede arbejde i de kommende 10 år. Såvel Danmark som EU har tiltrådt begge konventioner. Konventionerne er såkaldte "blandede aftaler", hvorved forstås aftaler, som vedrører både EU's og medlemsstaternes traktatkompetence, og hvor både EU og medlemsstaterne deltager i aftalen. Det forhold, at EU har tiltrådt konventionerne indebærer, at Danmark har en EU-retlig forpligtelse til at gennemføre de dele af konventionerne, der vedrører EU's kompetence. For så vidt angår de øvrige dele af konventionen har Danmark en almindelig folkeretlig forpligtelse til at gennemføre disse dele. Den kommende OSPAR-strategi samt HELCOM-handlingsplan forventes ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser. Strategien og handlingsplanen kan dog muligvis få betydning for den fremadrettet udformning af Danmarks havstrategier. OSPAR-strategien og handlingsplanen for HELCOM kan, afhængigt af de endelige mål og tiltag samt den nationale implementering af dem, medføre statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Dog vurderes det, at der i den endelige version af hhv. strategien og handlingsplanen vil være et vist nationalt manøvrerum, således at målene og tiltagene ikke nødvendigvis i sig selv er udgiftsdrivende. OSPAR-strategien og handlingsplanen for HELCOM vurderes at kunne få en positiv effekt for beskyttelsesniveauet i Danmark og i de øvrige konventionslande, idet strategien og handlingsplanen vil understøtte konventionernes overordnede formål om at beskytte og genoprette havmiljøet. Regeringen er positiv over for opdateringerne af OSPAR-strategien og HELCOM-handlingsplanen.

Baggrund

Danmark er medlem af to regionale havkommissioner, hhv. OSPAR og HELCOM. Havkommissionerne er nedsat i henhold til hhv. Oslo-Pariskonventionen (OSPAR) og Helsingforskonventionen (HELCOM). Konventionerne har som formål at beskytte havmiljøet i hhv. Nordøstatlanten og Østersøen.

OSPAR, dækker det nordøstlige Atlanterhav, herunder de danske dele af Nordsøen og Skagerrak, samt Kattegat. Parterne til OSPAR-konventionen er forpligtet til at tage alle skridt mulige til at forebygge og bekæmpe forurening i havet og træffe de nødvendige foranstaltninger for at beskytte havmiljøet. Parterne til konventionen er Danmark, Belgien, Finland, Frankrig, Tyskland, Island, Irland, Luxembourg, Nederlandene, Norge, Portugal, Spanien, Sverige, Schweiz, Storbritannien og EU. Danmark repræsenterer også Grønland og Færøerne i OSPAR.

HELCOM dækker Østersøen, herunder farvandet omkring Bornholm, Bælthavet og Kattegat. Kattegat hører således ind under begge konventioner. Parterne til konventionen er Danmark, Estland, Letland, Litauen, Finland, Polen, Rusland, Sverige, Tyskland og EU. Ud over konventionens tekst fastsættes rammerne for HELCOM's arbejde ved indgåelse af ministeraftaler.

Der pågår pt. arbejde i de to kommissioner mhp., at der i 2021 vedtages hhv. ny strategi i OSPAR samt en ny handlingsplan i HELCOM, som skal sætte rammen for kommissionernes overordnede arbejde i de kommende 10 år. Flere af målene i OSPAR-strategien samt tiltagene i handlingsplanen for HELCOM forventes at bidrage til opfyldelse af forpligtelser i medfør af EU's havstrategidirektiv, FN's verdensmål 14 om livet i havet, EU's biodiversitetsstrategi m.fl.

OSPAR-strategien vedtages på et kommende ministermøde, som skulle have fundet sted i juni 2021, men som grundet corona-situationen i stedet forventes afholdt 30. sep. – 1. okt. 2021. HELCOM-handlingsplanen vedtages på et kommende ministermøde i HELCOM, som finder sted den 20. oktober 2021. Der forventes at hhv. strategi og handlingsplan på møderne vil blive tiltrådt ved ministererklæringer, der vil henvise til opdateringerne.

Formål og indhold

OSPAR's miljøstrategi

Den kommende strategi kaldes North East Atlantic Environmental Strategy (NEAES). Strategien vil sætte retning på OSPAR's arbejde frem til 2030, herunder bekræfte forpligtelsen til at beskytte havmiljøet og nå OSPAR's vision om et rent, sundt og biologisk mangfoldigt nordøstatlantisk hav, der udnyttes bæredygtigt. Udkastet til strategien består af en introduktion, del 1 med 12 overordnede "strategiske målsætninger" samt del 2 med over 50 mere konkrete handlinger i form af "operationelle målsætninger" inden for fire temaer:

1. Rent hav: Kemisk, fysisk og biologisk forurening
2. Biologisk diverse have og sunde have: Økosystemer og biodiversitet
3. Produktive og bæredygtigt udnyttede have: Menneskelige aktiviteter, inklusiv planlægning og forvaltning
4. Klimaforandringer og forsurening.

Hovedparten af de operationelle mål har karakter af principbeslutninger, som fx vidensopbygning eller udarbejdelse af en anbefaling, en handlingsplan eller en strategisk tilgang til et specifikt emne. Enkelte operationelle mål har mere konkret karakter, hvoraf de fleste ligger på linje med Danmarks eksisterende forpligtelser, fx under havstrategidirektivet.

Af konkrete mål i strategien kan nævnes: a) mål om beskyttede områder, der er parallel til målet i EU's biodiversitetsstrategi om 30 pct. beskyttede områder i 2030 (målet om 10 pct. strengt beskyttede områder vil evt. også komme til at indgå i OSPAR-strategien); b) mål om eutrofiering, der omhandler, at der i de kommende år skal fastsættes lofter for næringsstoffudledningen samt tærskelværdier for eutrofiering; c) mål om marint affald, hvor der foreslås et kvantitativt reduktionsmål for de hyppigst forekommende marine affaldsemner; samt d) regional tilgang til genopretning af ødelagte habitater, herunder fastsættelse af kvalitative og/eller kvantitative mål og derefter gennemførelse af tiltag for at opnå disse mål.

Arbejdet med strategien pågår fortsat.

HELCOM's handlingsplan

Den kommende handlingsplan kaldes Baltic Sea Action Plan (BSAP), og dens overordnede formål er at sætte retning for HELCOM's videre arbejde med at opnå og sikre et godt havmiljø i Østersøen. Arbejdet baseres på en ministererklæring fra 2018, der sætter rammerne for opdatering af HELCOM's Baltic Sea Action Plan.

Udkastet til handlingsplanen består af overordnede mål, økologiske og forvaltningsmæssige mål, strategiske målsætninger samt en lang række tiltag inden for fem hovedtemaer:

1. Biodiversitet
2. Eutrofiering (tilførsel af næringsstoffer)
3. Forurening (herunder fra miljøfarlige stoffer og marint affald)
4. Aktiviteter til søs (herunder undervandsstøj og bifangst m.v.)
5. Horisontalt (herunder klimaforandringer, overvågning og finansiering m.v.)

Tiltagene består af eksisterende HELCOM tiltag, som ikke er fuldt implementerede og derfor videreføres i en tilpasset og konkretiseret form til den opdaterede handlingsplan. Ydermere findes der forslag til nye regionale tiltag, som er udarbejdet af de kontraherende parter og observatører af HELCOM, heriblandt interesseorganisationer.

I HELCOM-handlingsplanen er der et forslag om en strategisk målsætning i form af et kvantitativt reduktionsmål for marint affald. For eutrofiering findes forslag til konkretiseringer af forpligtelser i forhold til at fastsætte årstal for implementering af tiltag, der kan sikre opfyldelse af HELCOM's udledningslofter for kvælstof og fosfor samt vedtagelse af et princip, hvorefter forøgelse af næringsstofudledningerne i områder, hvor den samlede udledning er overskredet og/eller der ikke er opnået god eutrofieringstilstand, bør undgås.

Da der er tale om en handlingsplan med et 10-årigt sigte, er flere af tiltagene udformet således, at der med handlingsplanen træffes en principbeslutning om senere udarbejdelse af eksempelvis en anbefaling, handlingsplan eller en køreplan for et specifikt emne.

Arbejdet med handlingsplanen pågår fortsat.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

Gældende dansk ret

Såvel Danmark som EU har tiltrådt begge konventioner. Konventionerne er såkaldte "blandede aftaler", hvorved forstås aftaler, som vedrører både EU's og medlemsstaternes traktatkompetence, og hvor både EU og medlemsstaterne deltager i aftalen. Det forhold, at EU har tiltrådt konventionerne, indebærer, at Danmark har en EU-retlig forpligtelse til at gennemføre de dele af konventionerne, der vedrører EU's kompetence. For så vidt angår de øvrige dele af konventionen har Danmark en almindelig folkeretlig forpligtelse til at gennemføre disse dele.

Både OSPAR-strategien og handlingsplanen for HELCOM understøtter medlemslandenes forpligtelser, der følger af havstrategidirektivet. Havstrategidirektivet forpligter EU's medlemsstater til at udarbejde havstrategier med det formål at opnå eller opretholde god miljøtilstand. I henhold til havstrategidirektivet, skal medlemsstater, der deler en havregion eller subregion, samarbejde bl.a. for at sikre, at de foranstaltninger, der er nødvendige for at nå direktivets mål hænger sammen og koordineres inden for hver havregion eller subregion.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Den kommende OSPAR-strategi samt handlingsplan for HELCOM forventes ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser. Strategien og handlingsplanen kan dog muligvis få betydning for den fremadrettet udformning af Danmarks havstrategier.

Økonomiske konsekvenser

OSPAR-strategien og handlingsplanen for HELCOM kan, afhængigt af de endelige mål og tiltag samt den nationale implementering af dem, medføre statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Dog vurderes

det, at der i den endelige version af henholdsvis strategien og handlingsplanen vil være et vist nationalt manøvrerum således, at målene og tiltagene ikke nødvendigvis i sig selv er udgiftsdrivende.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

OSPAR-strategien og handlingsplanen for HELCOM vurderes at kunne få en positiv effekt for beskyttelsesniveauet i Danmark og i de øvrige konventionslande, idet strategien og handlingsplanen vil understøtte konventionernes overordnede formål om at beskytte og genoprette havmiljøet.

Høring

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget forud for møde i udvalget den 2. marts 2021.

Der er ikke indkommet bemærkninger.

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget forud for møde i udvalget den 25. maj.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) påpeger, at man har indtryk af, at ud over målet om 30% arealbeskyttelse, ville også målet om 10% streng beskyttelse komme med i HELCOM-handlingsplanen, hvilket man hilste velkommen. DN mener også, at 10%-målet bør inkluderes i OSPAR-strategien. Derudover udtrykker DN bekymring for manglen på konkrete mål og grænseværdier i forhold til at sikre havbundens integritet, navnlig i forhold til at imødegå den negative påvirkning fra bundtrawling.

Rådet for Grøn Omstilling fremhæver fosforloftet på 25 kg per hektar i den nuværende HELCOM-handlingsplan og påpeger, at man ikke mener, at Danmark har gjort nok for at efterleve denne målsætning. Man mener desuden ikke, at fosforloftet på 25 kg/ha ville være nok til at opnå Vandrammedirektivets mål om god økologisk tilstand. Endelige efterspørges information om fosforkrav i den kommende handlingsplan.

Landbrug & Fødevarer (L&F) understreger vigtigheden af koblingen til relevante EU-direktiver. Desuden påpeger man udfordring med implementering af målsætninger i de regionale havkonventionen i Danmarks nabolande. L&F mener, at regeringen bør have fokus på at få disse lande til at efterleve eksisterende mål, før man igangsætter nye elementer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at opdateringerne vedtages på efterårets ministermøder.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for opdatering af OSPAR-strategien og HELCOM-handlingsplanen.

Regeringen finder det vigtigt, at opdateringen af OSPAR-strategien og HELCOM-handlingsplanen opfylder følgende pejlemærker:

1. Strategien/handlingsplanen rammesætter konventionernes arbejde med det formål at bidrage til, at målsætningen om god miljøtilstand opnås, og understøtter effektiv beskyttelse af havmiljøet og samtidig giver mulighed for en bæredygtig benyttelse af havets ressourcer, under hensyntagen til ambition om at sikre bedre sameksistensmuligheder med øget havvindsudbygning.
2. Der sikres en tæt kobling til EU's hav-, vand- og naturdirektiver, således at strategien og handlingsplanen bidrager til at gennemføre forpligtelserne i relevante EU-direktiver. Derved vil strategien og handlingsplanen medføre mål og tiltag inden for målsætningerne i konventionerne og EU-direktiver.
3. Strategien/handlingsplanen sætter rammerne for et effektivt regionalt samarbejde om at opnå og sikre god miljøtilstand i Nordsøen og Østersøen,
4. De direkte og indirekte økonomiske konsekvenser af strategien/handlingsplanen minimeres i muligt omfang henset til konventionernes formål.
5. OSPAR-strategien koordineres tæt med Grønland og Færøerne med henblik på, at opnå en fælles holdning i Rigsfællesskabet.

Samtidig er det centralt, at opdateringerne er nemme at kommunikere, med en simpel opbygning og en afbalanceret vægtning af emnerne med mest fokus på de emner, hvor der kan gøres den største forskel gennem regionalt samarbejde.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 3. marts forud for rådsmødet (miljø) den 18. marts 2021.

Notatet er ligeledes sendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalget blev i 2018 orienteret om en HELCOM-ministererklæring, der sætter rammerne for opdateringen af HELCOM-handlingsplanen.